

Udskrift af dombogen

DOM

Afsagt den 6. marts 2018 i sag nr. BS 23-1603/2016:

Lars Folmann Christiansen
Ulstrupvej 6
4682 Tureby
mod
Faxe Kommune
Frederiksgade 9
4690 Haslev

Sagens baggrund og parternes påstande

Sagen vedrører lovligheden af påbud om forbedring af spildevandsrensning på ejendom liggende i det åbne land, og som udleder spildevand via dræn.

Sagsøgerens påstand er, at Faxe Kommune tilpligtes at anerkende, at påbud af 30. maj 2016 under j.nr. 06.01.05-KO8-3-13 er ugyldigt.

Sagsøgte påstand er afvisning, subsidiært frifindelse.

Sagsøgeren har over for afvisningspåstanden påstået frifindelse.

Afvisningspåstanden er begrundet i manglende iagttagelse af søgsmålsfristen som angivet i påbudet til 6 måneder fra påbudsdatoen, jf. miljøbeskyttelseslovens § 101, stk. 1.

Oplysningerne i sagen

Denne dom indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a, stk. 2.

Der er afgivet forklaring af Lars Folmann Christiansen og Poul Jensen fra Faxe Kommune. Forklaringerne er gengivet således til retsbogen:

"Lars Folmann Christiansen forklarede, at han er ejer af ejendommen beliggende Ulstrupvej 6, Tureby. Han er ansat i forsvaret, de seneste 20 år har han arbejdet med it. Han har ejet ejendommen i 5 år til august. Ulstrupvej 6 er en ældre ejendommen, og han var indstillet på, at der skulle foretages en del forbedringer af ejendommen. Han var utilpas med indholdet og formen af påbudet, som han fik af kommunen vedrørende rensning af spildevand. I begyndelsen var han mest fokuseret på, at der var en meget kort frist til at tilmelde sig den kommunale finansieringsordning, selvom der var mange år til, at påbudet skulle iagttages. Hans økonomiske situation var ikke til at optage lån i ejendommen til at finansiere et eget rensningsanlæg. Kommunen var ik-

ke særlig samarbejdsvillig. Kommunen svarede ikke på hans henvendelser, og der blev ikke lavet telefonnotater vedrørende de samtaler, som han havde med kommunens sagsbehandlere.

Han indgav stævning for at bryde tidsfristen for anlæg af sag mod kommunen velvidende, at stævningen ikke opfyldte betingelserne for at danne grundlag for en behandling ved domstolene, men med forventning om, at domstolene ville give ham et pålæg om at antage en advokat.

Ejendommens spildevand ledes via en septiktank og gennem drænrør frem til to spulebrønde, inden spildevandet endeligt udledes i et drænrør, der går vinkelret langs vejen. Terrænet er meget bakket og skrånede op ad, inden det falder igen ned mod bækken. Han formoder, at drænrøret er af ældre dato. Drænrøret løber gennem en mergelgrav. Det er hans oplevelse, at alt vand løber ned i mergelgraven, der ligger ca. 200 meter fra hans ejendom. Han kan ikke se bækken fra sin ejendom, men han kan se bevoksningen i form af bøgetræer, der vokser langs bækken.

Septiktanken tømmes to gange årligt.

De målingerne, der er foretaget af vandkvaliteten af bækken i 2010, er foretaget op- og nedstrøms set i forhold til det sted ved bækken, som hans drænrør løber i retning af.

Han har ikke noget kort over, hvor drænrøret løber. Kommunen har ikke undersøgt drænets forløb. Kommunen har ikke dokumenteret over for ham, hvor hans spildevand løber ud, idet kommunen har oplyst, at det er kommunen ikke forpligtet til. Kommunen har ikke i påbudet angivet, hvortil spildevandet udledes. Det er først en oplysning, som han har fået efterfølgende. Han kender ikke kommunens bevæggrunde for at pege på Stenkilde Bæk som værende modtager af hans spildevand. Han ved fra udsendelser i fjernsynet, at det er muligt ved brug af et sporstof at konstatere, hvor spildevandet løber ud.

I følge BBR-meddelelse fremgår, at der sker mekanisk rensning med udledning direkte til sø eller vandløb, afløbskode 31. Der er sket ændringer i afløbskoden, men meddelelsen er tilbageført igen. Han vil mene, at hans kode skulle være afledning af spildevand til markdræn.

Stenkilde Bæk er en halvanden til to meter bred bæk, hvor vandet løber frisk igennem. Der er fisk i vandet, blandt andet små havørreder. Bækken er aldrig uden vand.

Adspurgt af modparten forklarede Lars Folmann Christiansen, at han er søn af en kloakmester, og han har flere venner, der er kloakmestre, så han ved godt, hvad der skal til, for at han kunne opfylde påbudet. Han har ikke haft indhentet et tilbud, da han grundet af sin egen faglige indsigt, ikke har behov

herfor.

Han har ikke taget imod tilbudet om kontraktligt medlemskab af Faxe Forsyning.

Poul Jensen fra Faxe Kommune forklarede, at han er uddannet ved universitet i biologi og kemi. Han har siden 2010 været ansat i Faxe Kommune. Han har 30 års erhvervserfaring inden for sit felt.

Nuværende Faxe kommune har givet eller skal give 1.500 ejendomme påbud om rensning af spildevand. Der er ikke andre af de borgere, der indtil videre har fået et påbud, der har rejst sag mod kommunen.

Kontraktligt medlemskab indebærer, at Faxe Forsyning efter aftale med borgeren og mod betaling af tilslutnings- og vandafledningsafgift etablerer en renseløsning, der opfylder påbudet. Udgiften hertil vil skønnet beløbe sig til 38.000 kr. pr. husstand

Staten har fastsat målsætningen for Stenkilde Bæk. God økologisk tilstand er målsætningen for hele bækken. Det var også målsætningen i 2016. Målsætningen for bækken er ikke opfyldt. Det følger af statens undersøgelser af bækken.

Foreholdt målingerne fra 2010 af BI5 i bækken, forklarede vidnet, at målingerne ikke viser, at der er god økologisk standard i bækken. God økologisk standard vurderes på baggrund af arten og mængden af fisk, planter og smådyrsfauna i vandløbet. BI5 er i modsætning hertil et kemisk parameter.

Det er staten, der har foretaget målingerne af BI5 i bækken i 2010. Staten er således bekendt med målingerne. Det er også staten, der har foretaget basisvurderingen af bækken med henblik på konstatering af, om bækkens standard er god økologisk. Seneste vurdering er foretaget primo 2014.

Forevist kort fra Miljø- og Fødevareministeriet, MiljøGIS for Vandområdeplanerne, 2015-2012, Juni 2016, vandløbets kemisk tilstand, forklarede vidnet, at staten opererer med to målsætninger - den kemiske og den økologisk tilstand. De måletal, der fremgår af kortet, har ikke nogen betydning for påbudet, der skal sikre den økologiske standard i bækken.

Det er spildevand, der er årsagen til, at målsætningen ikke er opfyldt i bækken. Det fremgår senest af Miljøstyrelsens notat af 9. februar 2018 om dokumentation for spildevandspåvirkning i vandområderne Feldebæk og Stenkildebækken.

Ulstrupvej 6 afleder spildevand til Stenkilde Bæk. Det er han helt sikker på. Terrænforskelle er ikke til hinder for, at der sker udledning til bækken. Der er drænkort for området, der viser, at der går drænrør fra ejendommen og

ned til bækken.

Det er hans vurdering, at der udledes spildevand til bækken. Der vil altid udledes noget spildevand til bækken. Det vil ikke være mere bekosteligt for sagsøger at iagttage påbudet end for de øvrige, der har fået samme påbud.

Adspurgt af sagsøgeren forklarede vidnet, at hans vurdering af, at der udledes spildevand til bækken, er baseret på drænkort og højdekurvekort. Drænkortene kan findes på kommunens hjemmeside. Han har ikke kendskab til arten af drænrørene. Han kan udlede af kortoplysningerne, at der er tale om drænrør, der er ca. 50 år gammel. Der er således tale om drænrør udfærdiget i ler. Det er de enkelte grundejers ansvar, hvis der sker skade på drænrøret. Der sker alene kontrol af drænrør i forbindelse med klager over ophobning af vand i terrænet. Terrænet falder mod Stenkilde Bæk, uanset at terrænet for en strækning er opadgående. Der, hvor terrænet er opadgående, ledes vandet gennem drænet mod bækken. Det er hele tanken med drænrørene. Selvom nogle af drænrørene ikke længere er fuldstændige intakte, vil vandet stadig kunne ledes gennem rørene, da vandet vil søge nedad mod den næste drænrør.

Vidnet har gået terrænet igennem. Det er ikke kun en skrivebordsvurdering, at der udledes spildevand fra ejendommen til bækken. Han har haft drænkortet med, mens han har gået derude. Spildevandet fra sagsøgers ejendom går ud fra en rør fra naboejendommen og ned i en grøft, der løber ned til bækken.

Der er ikke foretaget undersøgelser af drænforløbet.

Vandløbets forløb har betydningen for vandkvaliteten.

Stenkilde Bæk er udrettet - den løber lige. Han ved ikke, om bækken tørrer ud om sommeren.

Der kan være forskellige faktorer, der gør, at vandmiljøkravene opfyldes, selvom der ikke foretages indsatser.

Det kan være de fysiske forhold og spildevandsforholdene, der gør, at kravene opfyldes, uden at der er sket en indsats.

Det er statens vurdering, at der ikke er sket målopfyldning på grund af spildevandspåvirkning af bækken. Staten har undersøgt, om de fysiske forhold er opfyldt.

For så vidt angår Stenkilde Bæk, skal der ske ændringer af de fysiske forhold og af spildevandspåvirkningen for at opfylde målsætningen om god økologisk standard. Målsætningen kan ikke opfyldes uden ændring af spildevandsforholdene".

Parternes synspunkter

Sagsøgeren har gjort gældende, at:

"...At sagsøgers ejendoms afløbsforhold ikke er fastlagte eller dokumenterede, idet der alene foreligger mail fra sagsøgte om at der udledes til Stenkilde bæk, samtidig med at BBR redigeret af sagsøgte i 2017, fejlagtigt viser udledning direkte til vandløb, sø eller hav og parterne samtidig er enige om, at der udledes via markdræn de første i hvert fald 1100 meter, idet bemærkes at sagsøger reelt ikke ved, om der kun udledes 200 meter til nærmeste mose, eller 1100 meter til bæk,

At sagsøgte ikke har dokumenteret at bækken er forurenede af spildevand.

At sagsøgte efter en konkret vurdering skal vurdere om den enkelte ejendom tilfører forurening, og det har de forsømt, altså at den pågældende husstand bidrager til at et vandområde ikke opfylder miljømålet, hvilket ikke er dokumenteret,

At miljømålet for Stenkilde bæk er opnået ...

Det gøres gældende,

At spildevandsmængden der afledes fra ejendomme via markdræn, reduceres inden det fra marken ledes ud i recipienten (altså det modtagende vandløb) fordi der sker en stofreduktion i drænet, og i tørre perioder løber vandet fra undervejs, i våde periode udvaskes det og filtreres fra og reduceres væsentligt,

At når der udledes til markdræn, nedsives i jorden undervejs. Der udledes altså ikke til overfladevand (som er det regnvand der løber i vandløb, sø og hav) - idet der sker nedsivning undervejs. Spildevandet når med andre ord, ikke recipienten, eller når den kun i begrænset omfang.

At det uanset hvad vi gætter på og forsøger at dokumentere, er ukendt i den konkrete sag, om udledning når ud til recipienten via drænene,

At man ved sporstoffer ville kunne måle, om udledning fra sagsøger reelt når recipienten,

At kommunen i denne sag ikke har foretaget nogen konkret vurdering, og heller ikke i kommunen generelt, hvor de blot har udstedt 1800 påbud,

At ministersvar fra 1997 og frem fastholder, at der skal foretages konkret vurdering,

At det ifølge ministersvar, ikke er tilstrækkeligt, at målsætningen ikke er opfyldt, til at udstede påbud.

At statens overvågningsprogram ikke kan erstatte behovet for konkret dokumentation i forbindelse med konkrete vurderinger og afgørelser, og at det skal være den kompetente myndighed, der skal dokumentere konkrete afgørelser, hvilket ikke er sket,

Påbuddet er altså ugyldigt idet, det er en betingelse for at udstede påbud, at ejendommens afløbsforhold og udledning er klarlagt og at ejendommen bidrager til forurening af det vandområde udledningen sker til og det vandløb skal være dokumenteret forurenede med spildevand i et omfang der gør, at målsætningen for vandområdet ikke kan opfyldes, og at ingen af disse kriteri-

er er opfyldt.

Påbud udstedes som nævnt i medfør af spildevandsbekendtgørelsens § 35 jf. miljøbeskyttelseslovens § 30. Kravene i spildevandsbekendtgørelsens § 35 skal være overholdt.

Miljøbeskyttelseslovens § 30 vedrører beskyttelse af overfladevand, altså søer, vandløb og havet.

Det gøres derfor gældende, at der slet ikke hjemmel til at udstede påbuddet, når spildevandet ikke leder til overfladevand - og det gør sagsøgers ikke - det udleder til markdræn og derved nedsivning i jorden.

Endelig gøres det gældende,

At spildevandsforurening kan forekomme i recipienten fra overløb fra fælleskloakerede arealer, og ikke fra den spredte bebyggelse på landet der udleder via dræn,

Det kan også komme fra landbruget,

At målopfyldelse i vandløb er set forbedret i områder uden at man har forbedret spildevandsløsninger, hvorfor en egentlig effekt reelt er ubekendt,

Derfor gøres det også gældende, at det er i strid med proportionalitetsprincippet, at udstede påbud om forbedret rensning ud i det blå, uden at kende virkning, contra et foretage en måling inden, for at se om det overhovedet vil have tilsigtet virkning.

Til støtte for påstanden om frifindelse for afvisning, gøres det gældende, at søgsmålsfristen er overholdt idet retten har modtaget stævning rettidigt og anmeldt frist til udbedring af mangler, hvilken er overholdt".

Sagsøgte har gjort gældende, at

"Faxe Kommunes påbud er meddelt med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 30. For afgørelser efter miljøbeskyttelsesloven gælder der en søgsmålsfrist på 6 måneder, jf. miljøbeskyttelseslovens § 101, stk. 1.

Stævningen er indgivet den 17. januar 2017 og således ca. 8½ måned efter, kommunens påbud blev meddelt. Søgsmålsfristen er således kvalificeret sprunget, og søgsmålet skal derfor afvises. Det bemærkes i den forbindelse, at der i selve påbuddet ... var vejledt om søgsmålsfristen, jf. forvaltningslovens § 26.

Der foreligger en Højesteretsdom, der netop går på søgsmålsfristen i relation til påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 30 (U.2002.1820H), hvor søgsmål rettet imod påbud, der var indgivet efter søgsmålsfristen, blev afvist.

Forinden stævningen af 17. januar 2017 blev indgivet indgav sagsøgeren – efter det oplyste den 29. november 2016 – det, som kan kaldes den oprindelige stævning Retten tilskrev den 16.

december 2016 sagsøgeren herom (bilag I) og gjorde blandt andet opmærksom på, at:

"Påstanden er uklar og ikke egnet til at danne grundlag for en doms

konklusion.”

Søgsmålsfristen kan ikke anses for afbrudt ved indgivelsen af stævningen den 29. november 2016, idet denne stævning ikke levede op til de krav, retsplejeloven stiller i denne lovs § 348, stk. 2.

Påstanden i den oprindelige stævning gik desuden på noget helt andet, nemlig at kommunen skulle hjemkalde en lang række påbud udstedt til forskellige ejere, og således at det var angivet at der var tale om et gruppesøgsmål.

At retten ikke valgte at afvise stævningen, er i relation til spørgsmålet om søgsmålsfrist ikke afgørende.

...

Kommunens indsats på området er overordnet styret af bekendtgørelse 1521/2017 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter. Den indsats, der er foreskrevet heri, skal kommunerne gennemføre, jf. blandt andet et ministersvar af 30. januar 2017

Bekendtgørelsens bilag 2 omfatter Vandområdedistrikt Sjælland. I bekendtgørelsens bilag 2, figur 26, er det angivet, hvor der skal ske en: *”Forbedret rensning af spildevandet fra ukloakerede ejendomme”*. [Der er fremlagt Miljø- og Fødevareministeriet, MiljøGIS for Vandområdeplanerne 2015-2021, Juni 2016], der svarer til bekendtgørelsens bilag 2, figur 26, men hvor der er zoomet ind på nærområdet, hvor sagsøgerens ejendom ligger. Heraf fremgår det, at renskravet er ”renseklasse – SO”, som også er det, der er påbudt.

Den indsats, der på denne vis foreskrives på nationalt niveau via vandområdeplan og indsatsbekendtgørelse, har kommunen været forpligtet til at implementere. Det er på det overordnede niveau sket via spildevandsplanen, hvor nuværende og forrige udgave er fremlagt i uddrag som bilag R og bilag S, og dernæst via konkrete påbud.

Bag denne regulering ligger en statslig styring i form af:

- 1) En fastlæggelse af målsætningen for de enkelte vandløb. Der er fremlagt Miljø- og Fødevareministeriet, MiljøGIS for Vandområdeplanerne 2015-2021, Juni 2016, miljømål for vandløb], hvoraf fremgår, at Stenkilde Bæk har målsætningen ”god økologisk tilstand”.
- 2) En kortlægning af de enkelte vandløbs faktiske tilstand. Der er fremlagt Miljø- og Fødevareministeriet, MiljøGIS for Vandområdeplanerne 2015-2021, Juni 2016, vandløb, økologisk tilstand. Smådyr], der på samme måde som [Miljø- og Fødevareministeriet, MiljøGIS for Vandområdeplanerne 2015-2021, Juni 2016] viser, at Stenkilde Bæk har tilstanden ”moderat økologisk tilstand” og altså ikke lever op til målet om ”god økologisk tilstand”. Når det derfor i bekendtgørelsen anføres, at der skal ske en indsats rettet

imod udledninger fra ikke kloakerede ejendomme, er det udtryk for en statslig vurdering af, at der er behov for denne form for indsats for at kunne sikre en målopfyldelse. En målopfyldelse, som der, jf. vandrammedirektivet, er en forpligtelse for staten til at sikre opnås.

At kommunen med rette lægger denne statslige udmelding om tilstanden til grund, en udmelding, der primært baserer sig på Statens basisundersøgelser, er i overensstemmelse med udmeldninger fra ministeriet,

3) Indsatsprogrambekendtgørelsens detaljerede beskrivelse af hvilken indsats der skal foretages hvor.

.... er der fremlagt uddrag af Vandområdeplan 2015-2021 for Sjælland, udarbejdet af Staten juni 2016. Der er heri for det første et historisk rids (side 22-23) og for det andet en beskrivelse af, hvorledes tilstandsvurderingen foretages (side 35-37). For det tredje er der (side 65-67) en beskrivelse af omfanget af problemet med udledning af spildevand til vandløb og søer. Det fremgår blandt andet, at det er Statens vurdering, at der på landsplan er 5.900 km vandløb, der ikke opfylder miljømålsætningen på grund af tilledning af spildevand.

I Vandområdedistrikt Sjælland skal der i anden vandplanperiode gennemføres forbedret spildevandsrensning på ca. 5.254 ejendomme. Indsatserne er fordelt på 10 kommuner (blandt andet Faxe Kommune) af de i alt 45 kommuner i Vandområdedistrikt Sjælland.

Spildevandsindsatsen i vandområdeplanerne for 2015-2021 bygger oven på den tidligere besluttede indsats. Med vandplanerne for første planperiode, der blev vedtaget i 2014, forudsættes det, at der i første planperiode på landsplan gennemføres en indsats for ca. 35.000 ejendomme. Indsatsen over for ukloakerede ejendomme i første og anden planperiode består hovedsagelig af den indsats, der udestår efter, at Folketinget i 1997 vedtog lovgivning, der kom til at indebære, at kommunerne via krav i amternes regionsplaner skulle sikre forbedret rensning af spildevandet fra ca. 96.000 ejendomme, primært helårsbeboelser.

...

Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 30, at en tilsynsmyndighed kan påbyde, at der foretages den nødvendige forbedring/fornyelse af et spildevandsanlæg, når dette ikke fungerer miljømæssigt forsvarligt. Det fremgår endvidere af spildevandsbekendtgørelsens § 35, at meddelelse af påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 30 skal overholde visse krav: Ejendommens afløbsforhold og udledning skal være fastlagt, ejendommens udledning skal bidrage til forurening af det omhandlede nedstrøms liggende vandområde, og der skal være dokumentation for, at det omhandlede nedstrøms liggende vandområde er forurenede af spildevand i et omfang, der gør, at det miljømål for vandområ-

det, der er fastsat i bekendtgørelse om miljømål udstedt i medfør af lov om vandplanlægning, ikke er opfyldt.

I U.2002.1820H slår Højesteret fast, at kommunens påbud ikke var ugyldige. Der henvises først og fremmest til, at afgørelsen om, hvorvidt betingelserne for udstedelse af et påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 30, stk. 4, jf. stk. 1, er opfyldt, beror på en vurdering. Det er således op til den enkelte kommune at vurdere, om der er grundlag for udstedelsen af påbud.

Højesteret fastslår i U.2002.1820H, at kommunens afgørelse om påbud om forbedret spildevandsrensning efter miljøbeskyttelseslovens § 30, stk. 1, ikke kræver, at der foretages en måling af udledningen af forurenende stoffer *fra det enkelte anlæg*. Højesteret anerkender således, at en afgørelse om udstedelsen af påbud kan træffes på grundlag af *almindeligt anerkendte normal* vedrørende miljøbelastning, funktion, renssevne mv., så længe forudsætningerne for at udstede påbud er til stede. Dette understreges i øvrigt i et ministersvar af den 4. april 2014 ..., hvor der ligeledes henvises til U.2002.1820H.

Det bemærkes, at ministeren i ministersvar af den 23. oktober 2014 ... slår fast, at U.2002.1820H beskriver retstilstanden for så vidt angår påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 30 til ejendomme i den spredte bebyggelse.

...

Sagsøgerens ejendom udleder til Stenkilde Bæk. Der kan blandt andet henvises til stævningen side 1, 3. sidste afsnit, hvor sagsøgeren selv anfører. *"Ejendommen udleder til Stenkilde Bæk"*.

At der sker en udledning, selv om spildevandet tilledes via en drænledning, har i øvrigt naturlovens karakter.

Et drænrør til et vandløb har til formål at dræne marker og altså lede overfladevand eller grundvand til vandløbet. I tørre perioder ledes der rimeligvis ikke drænvand til vandløbet, muligvis heller ikke i perioder med mindre nedbør, men i hvert fald når det regner meget, vil drænet lede vand til vandløbet.

Ellers var der ikke nogen grund til at etablere en dræning.

Når der derfor kobles spildevand på drænsystemet, vil der som minimum i våde perioder også blive tilført spildevand til vandløbet. I tørre perioder er det muligt, at spildevandet som sådan ikke når vandløbet, men således at spildevandets indhold i et vist omfang i de tørre perioder vil sedimentere i drænrøret og blive skyllet ud, når det igen regner, eller grundvandsstanden er højere end drænet.

Der kan herom henvises til et notat fra Miljøstyrelsen af 3. marts 2017 ...,

hvor det blandt andet anføres:

”Det er derfor muligt, at der i sommerperioden ikke er vandføring i dræn. Udledes der spildevand fra en bundfældningstank i et drænopland, hvor der er lang transportvej til vandløb, kan spildevandsmængden være så lille, at den udsiver fra dræn under vejs til vandløb og ikke/eller kun i begrænset omfang løber ud i vandløb i sommerperioden. I denne periode vil spildevandet sedimentere i drænrør og udsive fra dræn. Når grundvandet i efterår/vinterperioden stiger, vil der ske afstrømning i dræn, og det sedimenterede organiske stof kan genopskylles. I denne periode udledes til vandløb dels det genopløste sedimenterede organiske stof og dels husspildevand, der udledes til drænelledningen.”

Ejendommens afløbsforhold er i BBR anført som mekanisk rensning med privat udledning, det vil sige, spildevandet renses kun mekanisk i en bundfældningstank.

Dermed bidrager ejendommen til forureningen af vandløbet. Kommunen har ikke foretaget målinger, der specifikt viser, hvor stor en sådan udledning er, og det gøres gældende, at der heller ikke er en påbudsbetingelse om, at en sådan måling på ejendomsniveau er foretaget. jf. ministersvar af 7. november 2016 ..., og den tidligere omtalte højesteretsdom.

Der kan også henvises til at det i højesteretsdommen lægges til grund, at sagsøgerens spildevandsanlæg bidrog til forureningen af det i sagen omhandlede vandløb, da sagsøgerne ikke havde godtgjort, at udledningen *ikke* bidrog til forureningen.

Endvidere fremgår det af ministersvar af den 19. maj 2014 ..., at udledning af sanitært spildevand til et vandområde i praksis altid bidrager med forurening i et eller andet omfang. Kommunen kan derfor ikke undgå at udstede nødvendige påbud til grundejere om forbedret spildevandsrensning, hvis udledning af spildevand er medvirkende årsag til, at målsætningen for vandområdet ikke er opfyldt – heller ikke selv om målinger viser, at udledningen er meget lav.

...

Det er en påbudsbetingelse, jf. spildevandsbekendtgørelsens § 35, stk. 1, nr. 2 og 3, at ejendommens udledning bidrager til forurening af et nedstrøms liggende vandområde, der er forurenede af spildevand i et omfang, der gør, at miljømål for vandløbet ikke er opfyldt.

Som bilag T er fremlagt et brev fra Staten, der forestår vandområdeplanlægningen, hvor det anføres, at *miljømålet* for Stenkilde Bæk er god økologisk tilstand, og at denne målsætning ikke er opfyldt, da *tilstanden* kun er moderat økologisk tilstand. Endelig fremgår det, at blandt andet spildevandsforurening er årsagen til, at miljømålet for vandløbet ikke er efterlevet.

Det er baggrunden for, at der som anført ovenfor i bekendtgørelsen om indsatsprogrammer er fastlagt, at der skal ske en indsats over for spildevandsudledning fra spredt bebyggelse til Stenkilde Bæk.

At der er denne kobling imellem udpegningen i vandområdeplanerne/indsatsbekendtgørelsen og problemer med målsætningen netop på grund af spildevandstilladning, er også adresseret i et ministersvar af 16. marts 2017 Heri anføres det blandt andet:

”Det er derfor også vigtigt at have sig for øje, at vandområdeplanerne kun indeholder krav om forbedret spildevandsrensning de steder i landet, hvor et målsat vandløb eller en sø ikke er i god miljøtilstand netop på grund af spildevandsudledningerne fra de pågældende husstande.”

Tilsvarende er anført i det ... fremlagte høringsnotat.

...

Henset til ensartetheden i de enkelte sagers karakter – der skal, jf. bekendtgørelsens tabel 8, alene i Faxe Kommune meddeles påbud til 1.234 ejendomme i første og anden planperiode – er der ikke nogen forpligtelse til at foretage en proportionalitetsvurdering, der indebærer indhentelse af priser omkring påbudsopfyldelsen vedrørende hver enkelt ejendom, hvor der meddeles påbud. Hvis kommunen konkret vurderer, at der er forhold, der gør et påbud i den konkrete sag særlig omkostningskrævende, eller der er forhold omkring ejendommens fremtidige udnyttelse, der gør et påbud upåkrævet, vil kommunen tage højde herfor. Der var ikke sådanne oplysninger fremme i den konkrete sag".

Rettens begrundelse og afgørelse

Det er uomtvistet, at den af sagsøgeren den 29. november 2016 indleverede stævning er indleveret rettidigt set i forhold til søgsmålsfristen i kommunens påbud af 30. maj 2016. Stævningen er ikke afvist retten, men sagsøgeren fik frist til i medfør af retsplejelovens § 349, stk. 2, at afhjælpe de mangler, der var ved stævningen, der blandt andet betegnede sig som et gruppesøgsmål for samtlige husstande, der havde modtaget ligelydende påbud, subsidiært et almindeligt søgsmål med sagsøgeren mod kommunen. Det forhold, at manglerne blev afhjulpet ved indlevering af et nyt processkrift, der betegnede sig som en stævning, og hvor gruppesøgsmålsdelen var frafaldet, bevirker ikke, at datoen for sagsanlægget nu skal regnes fra modtagelsen af dette processkrift.

Sagen er således rettidigt anlagt, hvorfor sagsøgeren frifindes for sagsøgtes afvisningspåstand.

Det fremgår af Miljø- og Fødevareministeriet, Styrelsen for Vand-og Naturforvaltning, Vandområdeplan 2015-2021 for Vandområdedistrikt Sjælland, juni 2016, blandt andet, at det ved lov nr. 325 af 14. maj 1997 om ændring af miljøbeskyttelsesloven blev vedtaget, at spildevandsrensningen for ukloakerede ejendomme skulle forbedres i de tilfælde, hvor udledningerne fra ejendomme var medvirkende årsag til manglende målopfyldelse af vandkvaliteten i vandløb og søer, og at der i vandområdeplanen var udpeget de områder, hvor overvågningsresultaterne havde vist, at der var behov for en sådan forbedret spildevandsrensning for at opnå målopfyldelsen i de nedstrømsliggende vandområder. Det fremgår endvidere af vandområdeplanen, at spildevand fra blandt andet ukloakerede ejendomme i spredt bebyggelse - udover vandløbenes fysiske forhold - var en væsentlig årsag til, at de omfattede vandløb ikke havde en god økologisk tilstand.

I vandområdeplanen henvises til indsatsbekendtgørelsen, bilag 2, hvor de omtalte områder var vist, herunder hvilke rensklasser for spildevandsafledning ejendommene i området skulle opfylde for, at miljømålene for vandløbene kunne opnås.

Det fremgår af skærmbild fra Miljø- og Fødevareministeriet, MiljøGIS for Vandområdeplanerne 2015-2012, Juni 2016, ukloakerede ejendomme, der er et udsnit af figur 26, i bilag 2 til indsatsbekendtgørelsen, for Faxe Kommune, forbedring af rensning af spildevand fra ukloakerede ejendomme, at sagsøgerens ejendom er i beliggende i et område for ukloakerede ejendomme, hvor rensning af spildevand skal opfylde rensklasse SO - skærpet krav til reduktion af organisk stof og nitrifikation, og at Stenkilde Bæk løber igennem området.

Det fremgår videre af skærmbild fra Miljø- og Fødevareministeriet, MiljøGIS for Vandområdeplanerne 2015-2012, Juni 2016, vandløb, økologisk tilstand, Smådyr (DVFI), at tilstanden i Stenkilde Bæk er "moderat økologisk standard. Smådyr", og at miljømålet er høj økologisk tilstand.

Det fremgår af Faxe Kommunes spildevandsplan for 2016-2021, pkt. 4.7, spildevand i det åbne land, at spildevandsplanen blandt andet er udarbejdet under henvisning til den ovenfor omtalte indsatsbekendtgørelse og dennes bilag 2, samt at fristen for indsatsen for forbedring af rensning af spildevand i sagsøgerens område er angivet til den 31. december 2020, og at rensklassen er angivet til SO - skærpet krav til reduktion af organisk stof og nitrifikation.

Miljø- og Fødevareministeriet, Miljøstyrelsen, har på Faxe Kommunes forespørgsel henholdsvis den 25. september 2017 og 9. februar 2018 meddelt, at det er styrelsens vurdering fortsat på baggrund af vandområdeplanen og foretagne genberegninger, at spildevandsforurening er en medvirkende årsag til den manglende opfyldelse af miljømålene i Stenkilde Bæk.

Retten finder på baggrund heraf, at Faxe Kommune har dokumenteret, at påbuddet er udstedt på baggrund af, at Stenkilde Bæk er forurenet i et omfang, der gør, at bækken ikke opfylder målsætning for vandkvaliteten, som fastsat i Miljø- og Fødevareministeriet, Styrelsen for Vand-og Naturforvaltning, Vandområdeplan 2015-2021 for Vandområdedistrikt Sjælland, juni 2016, og Faxe Kommunes spildevandsplan for 2016-2021, og at dette blandt andet skyldes udledning af spildevand fra ikke-kloakerede ejendomme i området.

Det forhold, at der er foretaget målinger af BI5 indholdet i vandet i Stenkilde Bæk i 2010, og at disse målinger måtte ligge under de vejledende krav for, at et vandløb ville kunne opfylde mål om god økologisk tilstand, kan ikke føre til en ændret vurdering. Der henvises til, at BI5 alene er et af flere parameter for et vandløbs tilstand, og dette parameter i følge det til sagen oplyste alene siger noget om vandløbets kemiske tilstand og ikke dets økologiske tilstand, hvilket er den målsætning, der skal være opfyldt i henhold til vandområdeplanen.

Det er uomtvistet, at sagsøgerens spildevand udledes via markdræn, og at der er mere end 750 meter fra sagsøgerens ejendom og ned til Stenkilde Bæk.

Det fremgår af notat om effekterne af forbedret spildevand og spildevandsudledning via dræn af 3. marts 2017 fra Miljø- og Fødevareministeriet, Miljøstyrelsen, at udledning af spildevand fra drænrør, når der er lang transportvej til vandløb, kan være så lille, at der i sommerperioden ikke udsiver eller kun udsiver ganske lidt spildevand. I den periode vil spildevandet sedimentere i drænrørene, og når grundvandet i efterår- og vinterperioden stiger, vil der ske afstrømning i dræn, og det sedimenterede organiske stof kan genopskylles. I den periode udledes således det genopløste sedimenterede organiske stof og det husspildevand, der udledes til drænledningen.

Retten finder det på baggrund heraf ubetænkeligt at lægge til grund, at der sker en vis forurening ved sagsøgerens udledning af spildevand via dræn. Det bemærkes hertil, at det er ikke er et krav i spildevandsbekendtgørelsen for meddelelse af påbud, at sagsøgerens ejendom forurener væsentligt set i forhold til de andre ejendomme i området, men at ingen ejendom har nogen ret til at forurene i et eller andet ubestemt, mindre omfang.

Poul Jensen fra Faxe Kommune har forklaret, at han ved inspektion på stedet har undersøgt det område, hvor sagsøgerens ejendom er beliggende, at han har haft højdekurve- og drænkort med, og at han ved den lejlighed kunne konstatere, at spildevandet fra sagsøgerens ejendom udledes i Stenkilde Bæk fra et afløb på nabogrunden via en grøft, der har sit udløb i bækken.

Sagsøgeren er uden kendskab til drænforløbet og har således ikke kunne tilbagevise Faxe Kommunes påstand om, at der udledes spildevand fra sagsøgerens ejendom til Stenkilde Bæk.

Retten finder på baggrund heraf, at Faxe Kommune har godtgjort, at sagsøgerens ejendom udleder spildevand til Stenkilde Bæk, og at sagsøgerens ejendom således i et eller andet omfang bidrager til den skete spildevandsforurening.

Der er ikke oplysninger om, at de foranstaltninger, som kræves til opfyldelse af påbuddet, vil være af en ekstraordinær karakter eller en uforholdsmæssig økonomiske belastning for sagsøger set i forhold til de øvrige, der er blevet mødt med påbud i området, eller at påbuddet på anden vis ikke skulle være proportionalt, herunder stå i misforhold til den forventede rensning af spildevandet som led i den samlede løsning af forureningen af Stenkilde Bæk.

Retten finder med henvisning til alt det foranstående, at Faxe Kommunes påbud af 30. maj 2016 opfylder betingelserne i spildevandsbekendtgørelsens § 35, jf. miljøbeskyttelseslovens § 30, for at være gyldigt, hvorfor Faxe Kommune frifindes for den af sagsøgeren nedlagte påstand.

Der forholdes med sagsomkostninger som nedenfor bestemt. Retten har ved fastsættelse af sagens omkostninger lagt vægt på sagens art og karakter, herunder det arbejde, der må antages at have været forbundet hermed.

Thi kendes for ret:

Sagsøgte, Faxe Kommune, frifindes.

Sagsøgeren, Lars Folmann Christiansen, betaler inden 14 dage sagens omkostninger til Faxe Kommune med 25.000 kr.

Lene Sigvardt
Dommer

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Næstved, den 6. marts 2018.

Charlotte Pultz, kontorfuldmægtig